

Μ.Πρ.Αθηνών 632/2006, Πνευματικός Δημιουργός - εργαζόμενος - συγγραφέας - πνευματικά δικαιώματα - προφορική σύμβαση έκδοσης - δικαιώματα συγγραφέα / υπαλλήλου - δικαιώματα εκδότη / εργοδότη. Σχόλιο Κ. Πολυζωγοπούλου ΔΕΕ Μάιος (5) σελ. 481.

Αριθμός Αποφάσεως: 632/2006

ΤΟ ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Αποτελούμενο από τη Δικαστή Γεωργία Γιαννούλη, Πρόεδρο Πρωτοδικών, την οποία όρισε ο Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης του Πρωτοδικείου.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριο του στις ____/2005, χωρίς την σύμπραξη Γραμματέα.

Για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ :

Των αιτούντων : Του ____ του Ιωάννη, κατοίκου ____ Αττικής (οδός ____ αριθμ. ____), ο οποίος παραστάθηκε μετά του πληρεξουσίου του Δικηγόρου Πέλοπος Λάσκου του Δημητρίου.

ΚΑΤΑ

Των καθ'ων η αίτηση : 1) Της ανώνυμης εκδοτικής εταιρείας με την επωνυμία «xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx» και με τον διακριτικό τίτλο «xxxxxxxxxx», η οποία εδρεύει στην Αθήνα, οδός xxxxxxxxxxxx αρ. xxx και xxxxxxxx και εκπροσωπείται νόμιμα.

2) Του νομίμου εκπροσώπου της ως άνω ανώνυμης εκδοτικής εταιρείας με την επωνυμία «xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx», xxxxxxxxxxxx κατοίκου Αθηνών, οδός xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx.

3) Του xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx αντιπροσώπου της ως άνω ανώνυμης εκδοτικής εταιρείας με την επωνυμία «xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx», κατοίκου Αθηνών, οδός xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, τους οποίους εκπροσώπησε ο πληρεξούσιος Δικηγόρος Μιχαήλ Δημάκης του Ηλία..

Ο αιτών ζητά να γίνει δεκτή η από 5-9-2005 αίτησή του που κατατέθηκε στην Γραμματεία του Δικαστηρίου τούτου με αριθμό _____/2005, προσδιορίσθηκε δικάσιμος η ανωτέρω αναφερόμενη και εκφωνήθηκε από την σειρά του εκθέματος. Κατά την συζήτηση της αιτήσεως, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους και ζήτησαν να γίνουν αυτοί δεκτοί.

ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ

Με την κρινόμενη αίτηση, ο αιτών εκθέτει ότι είναι ο πνευματικός δημιουργός (αποκλειστικός συγγραφέας) των αναφερομένων στην αίτηση τεσσάρων (4) ταξιδιωτικών οδηγών. Ότι απασχολήθηκε στην πρώτη των καθ' ων ως χαρτογράφος, από 12-12-1997 μέχρι 5-2-2005 δυνάμει προφορικής σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, αορίστου χρόνου. Ότι στα πλαίσια άτυπης εκδοτικής σύμβασης η πρώτη των καθ' ων, της οποίας νόμιμος εκπρόσωπος, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος είναι ο δεύτερος των καθ' ων και διευθυντής και αντιπρόσωπος είναι ο τρίτος των καθ' ων, εξέδωσε και κυκλοφόρησε σε όλη την Ελλάδα τους εν λόγω ταξιδιωτικούς οδηγούς. Ότι στις 5-2-2005 η πρώτη των καθ' ων, εκπροσωπούμενη νόμιμα από το δεύτερο των καθ' ων του ζήτησε να υπογράψει την αναφερόμενη στην αίτηση σύμβαση έργου, η οποία μετέτρεπε πλήρως το εργασιακό του καθεστώς, πράγμα το οποίο δεν δέχθηκε και στις 9-2-2005 τον ανάγκασε να αποχωρήσει από την εργασία του. Ότι σε όρο της προαναφερόμενης σύμβασης περιλαμβάνετο η άνευ όρων παραίτηση του για απεριόριστο χρονικό διάστημα και για κάθε μορφή εκμετάλλευσης των έργων του από κάθε πνευματικό δικαίωμα επί των ταξιδιωτικών οδηγών. Ότι η πρώτη των καθ' ων δεν του απέδωσε την εκ του νόμου προβλεπόμενη αμοιβή του, προερχόμενη από την έκδοση των εν λόγω ταξιδιωτικών οδηγών. Ότι η συνέχιση της έκδοσης και εμπορίας των πνευματικών του δημιουργημάτων, δηλαδή των τεσσάρων (4) ταξιδιωτικών οδηγών, χωρίς μάλιστα να μπορεί ο ίδιος (αιτών) να ελέγξει ούτε τον αριθμό των εκδόσεων, ούτε τον αριθμό των πωληθέντων αντιτύπων, χωρίς την άδειά του, πέραν της πρόκλησης επιπρόσθετης περιουσιακής ζημίας, λόγω μη καταβολής των εύλογων ποσοστών του από τα έσοδα που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των περιουσιακών του δικαιωμάτων επί των ταξιδιωτικών οδηγών, προσβάλλουν και το ηθικό του δικαίωμα επί των πνευματικών του δημιουργημάτων και ιδίως σε ότι αφορά την εξουσία του να αποφασίζει για το χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο, κατά τους οποίους θα γίνουν προσιτά τα εν λόγω πνευματικά του δημιουργήματα στο κοινό. Ότι η συμπεριφορά των καθ' ων, που είναι υπαίτια και εκδηλώνεται με συγκεκριμένες ενέργειες, ήτοι παράλειψη καταβολής της ελάχιστης νόμιμης αμοιβής του από την περιουσιακή εκμετάλλευση των ταξιδιωτικών του οδηγών, προσβάλλει την προσωπικότητά του, οργανικό στοιχείο της οποίας είναι η επαγγελματική του δράση και η ανάπτυξη αυτής, που στην προκειμένη περίπτωση αμφισβητούνται από τους καθ' ων, διότι δεν του καταβάλουν τη νόμιμη αμοιβή του από την εκμετάλλευση των έργων του και αμφισβητούν έμπρακτα την πατρότητά του επί των εν λόγω πνευματικών του έργων, μειώνοντας το κύρος του και την επαγγελματική του φήμη. Ότι η συμπεριφορά των καθ' ων, σε σχέση με την εκμετάλλευση των ως άνω πνευματικών του δημιουργημάτων και τη μη απόδοση της νόμιμης αμοιβής του, η χωρίς την άδεια του αναπαραγωγή και εμπορία των ταξιδιωτικών οδηγών για το μετά την καταγγελία (9-2-2005) διάστημα συνιστά παραβίαση των δικαιωμάτων του επί της ως άνω

τη χαρτογράφηση γινόταν κάθε φορά από την πρώτη των καθ' ων. Η πρώτη των καθ' ων κάλυπτε όλα τα ταξιδιωτικά έξοδα του αιτούντος και του χορηγούσε τα μεταφορικά μέσα, με τα οποία θα μετέβαινε στους εκάστοτε προορισμούς, καθώς και τον τεχνικό εξοπλισμό για τη φωτογράφιση κάθε περιοχής την οποία του υποδείκνυε.

Προϊόν την εργασίας του αιτούντος, μεταξύ των άλλων, τα επτά χρόνια εργασίας του στην πρώτη των καθ' ων ήταν η πλήρης χαρτογράφηση, σχεδιασμός, επεξεργασίας κειμένων σε είκοσι τέσσερις χάρτες (24) και συμμετοχή του σε άλλους (τριάντα) 30 χάρτες, η συμμετοχή του στη χαρτογράφηση, έρευνα πεδίου κ.λπ. ειδικών περιηγητικών εκδόσεων της πρώτης των καθ' ων για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση της Μεσσηνίας με τους τίτλους «Η κοιλάδα της Νέδας» και «Τα νησιά της Μεσσηνίας», καθώς επίσης και συμμετοχή του σε άλλες χαρτογραφήσεις που του ανέθετε η πρώτη των καθ' ων.

Ο αιτών, παράλληλα με την εργασιακή του απασχόληση, με δική του πρωτοβουλία συγκέντρωσε υλικό προκειμένου να συγγράψει ταξιδιωτικούς οδηγούς. Κατόπιν προτάσεως του αιτούντος προς την πρώτη των καθ' ων, συμφωνήθηκε προφορικά με την πρώτη των καθ' ων, νόμιμα εκπροσωπούμενης από τον δεύτερο των καθ' ων και αντιπροσωπευομένης από τον τρίτο των καθ' ων, ο οποίος (τρίτος των καθ' ων) είναι αντιπρόσωπος και Διευθυντής της, να προβεί στην επεξεργασία και αξιοποίηση του ως άνω υλικού προκειμένου να συγγράψει ταξιδιωτικούς οδηγούς, τους οποίους θα εξέδιδε και θα έθετε σε κυκλοφορία η πρώτη των καθ' ων. Η αμοιβή του αιτούντος για την προαναφερόμενη άτυπη εκδοτική σύμβαση δεν προσδιορίστηκε σε συγκεκριμένο ποσοστό, λόγω των στενών φιλικών σχέσεων του αιτούντος και της πολυετούς γνωριμίας του με τους δεύτερο και τρίτο των καθ' ων.

Στα πλαίσια της ως άνω συμφωνίας ο αιτών προέβη στη συγγραφή τεσσάρων ταξιδιωτικών οδηγών, τους οποίους η πρώτη των καθ' ων εξέδωσε και κυκλοφόρησε σε ολόκληρη την Ελλάδα με μεγάλη επιτυχία, ήτοι τους εξής ταξιδιωτικούς οδηγούς: α) Τον ταξιδιωτικό οδηγό με τίτλο «Άγιον Όρος, το Περιβόλι της Παναγίας», με ημερομηνία πρώτης κυκλοφορίας το Μάιο του έτους 2000, β) Τον ταξιδιωτικό οδηγό «Ανεξερεύνητη Κεντρική Μακεδονία» με ημερομηνία πρώτης κυκλοφορίας το Μάρτιο του έτους 2002, γ) Τον ταξιδιωτικό οδηγό με τίτλο «Ανεξερεύνητη Δυτική Μακεδονία» με ημερομηνία πρώτης κυκλοφορίας το μήνα Μάρτιο του έτους 2002 και δ) Τον ταξιδιωτικό οδηγό με τίτλο «Ανεξερεύνητη Χίος» με ημερομηνία πρώτης κυκλοφορίας τον Απρίλιο του έτους 2003. Οι προαναφερόμενοι ταξιδιωτικοί οδηγοί κυκλοφόρησαν με μεγάλη επιτυχία από την πρώτη των καθ' ων και συνέχισαν να κυκλοφορούν μέχρι και την κατάθεση της κρινόμενης αιτήσεως. Των ως άνω ταξιδιωτικών οδηγών, όπως πιθανολογήθηκε, ο αιτών είναι αποκλειστικός συγγραφέας. Σε οχλήσεις του αιτούντος προς την πρώτη των καθ' ων για την καταβολή σ' αυτόν της νομίμως αναλογούσας αμοιβής του από τα έσοδα των πωλήσεων των ως άνω βιβλίων (ταξιδιωτικών οδηγών) λάμβανε την απάντηση από τους δεύτερο και τρίτο των καθ' ων, αρχικά ότι πρέπει να περιμένει να δουν πως θα πάνε οι πωλήσεις και ότι θα λάβει όλα όσα έπρεπε από τα πνευματικά του δικαιώματα επί των πωλήσεων των ως άνω τεσσάρων ταξιδιωτικών οδηγών και στη

συνέχεια ότι η εταιρεία σκόπευε να προχωρήσει στην μετοχική συμμετοχή του (αιτούντος) σ' αυτήν (πρώτη των καθ' ων). Στις 5-2-2005 προτάθηκε στον αιτούντα από την πρώτη των καθ' ων, νόμιμα εκπροσωπούμενης από το δεύτερο των καθ' ων, να υπογράψει το από 10-1-2005 ιδιωτικό συμφωνητικό ονομαζόμενο «Σύμβαση Έργου», στο οποίο μεταξύ άλλων στον όρο 9 αναφέρεται ότι τα πνευματικά δικαιώματα επί των έργων αυτών (χαρτών, ταξιδιωτικών οδηγιών και πάσης φύσεως εντύπων) που θα εκπονήσει ο συγγραφέας για λογαριασμό του εκδότη στα πλαίσια της παρούσας σύμβασης, τόσο ως προς τα κείμενα όσο και τις φωτογραφίες καθώς και κάθε άλλη πνευματική, καλλιτεχνική, σχεδιαστική, χαρτογραφική και ερευνητική εργασία του συγγραφέα σχετική με τα έργα αυτά, είτε χρησιμοποιηθεί είτε όχι στα τελικά έργα θα ανήκαν στον εκδότη (μεταβιβαζομένων αυτοδικαιώς σε αυτόν από τούδε), ως άλλωστε ισχύει και με όλα τα έργα (χάρτες, ταξιδιωτικούς οδηγούς, έντυπα) που έχει εκπονήσει κατά τα παρελθόντα έτη, εν μέρει ή εν όλω, ο συγγραφέας για λογαριασμό του εκδότη (και εν γένει, όσα έργα του έχουν εκδοθεί ήδη από τον εκδότη) και τα οποία ήδη κυκλοφορούν στο εμπόριο με τα εταιρικά σήματα του εκδότη. Ο αιτών αρνήθηκε να υπογράψει την προαναφερόμενη «σύμβαση έργου» και επειδή η πρώτη των καθ' ων, εκπροσωπούμενη νόμιμα, επέμενε στην υπογραφή της ως άνω σύμβασης έργου, ο αιτών αποχώρησε από την προαναφερόμενη εργασία του στις 9-2-2005. Περαιτέρω, πιθανολογείται ότι η μετά την προαναφερόμενη ημερομηνία (9-2-2005) αναπαραγωγή και εμπορία εκ μέρους των καθ' ων, των ανωτέρω τεσσάρων (4) ταξιδιωτικών οδηγιών, ημερομηνία κατά την οποία καταγγέλθηκε η ως άνω άτυπη εκδοτική σύμβαση μεταξύ του αιτούντος και της πρώτης των καθ' ων, είναι παράνομη και υπαίτια και συνιστά παραβίαση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας του αιτούντος επί των ανωτέρω έργων, ήτοι τεσσάρων (4) ταξιδιωτικών οδηγιών (βλ. και Μ.Π.Α. 17983/81 ΝοΒ 30,955). Περαιτέρω, πιθανολογείται επείγουσα περίπτωση προς προστασία των ως άνω πνευματικών δικαιωμάτων του αιτούντος και επίσης πιθανολογείται επικείμενος κίνδυνος καθόσον είναι δυνατόν να μεταφερθούν σε άλλους χώρους τα ευρισκόμενα τώρα σε αποθηκευτικούς χώρους της πρώτης των καθ' ων αντίτυπα των τεσσάρων ως άνω ταξιδιωτικών οδηγιών και κατά συνέπεια, πρέπει να αποτραπεί ο κίνδυνος αυτός με πρόσφορα ασφαλιστικά μέτρα, διότι διαφορετικά θα καταστεί ανέφικτη η πραγμάτωση της αναγκαστικής εκτέλεσης, μετά την περάτωση της διαγνωστικής δίκης. Πρέπει, επομένως, να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση ως βάσιμη και στην ουσία της και να διαταχθούν ως πρόσφορα ασφαλιστικά μέτρα τα οριζόμενα στο διατακτικό. Μεσεγγυούχος των ως άνω αντιτύπων των τεσσάρων ταξιδιωτικών οδηγιών, των οποίων πρέπει να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση, πρέπει να ορισθεί ο δεύτερος των καθ' ων, νόμιμος εκπρόσωπος της πρώτης των καθ' ων (βλ. άρθρ. 716 παρ. 1 ΚΠολΔ)

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δικάζει κατ' αντιμωλία των διαδίκων.

Δέχεται την αίτηση.

Απαγορεύει προσωρινά στους καθ' ων να αναπαράγουν, διαθέτουν προς πώληση και γενικά εμπορεύονται τους πιο κάτω τέσσερις (4) ταξιδιωτικούς οδηγούς του αιτούντος, ήτοι: Α) Του ταξιδιωτικού οδηγού με τίτλο «Άγιον Όρος, Το Περιβόλι της Παναγίας», με ημερομηνία πρώτης κυκλοφορίας το Μάιο του έτους 2000, β) Του ταξιδιωτικού οδηγού με τίτλο «Ανεξερεύνητη Κεντρική Μακεδονία» με ημερομηνία πρώτης κυκλοφορίας το Μάρτιο του έτους 2002, γ) Του ταξιδιωτικού οδηγού με τίτλο «Ανεξερεύνητη Δυτική Μακεδονία» με ημερομηνία πρώτης κυκλοφορίας το μήνα Μάρτιο του έτους 2002 και δ) Του ταξιδιωτικού οδηγού με τίτλο «Ανεξερεύνητη Χίος» με ημερομηνία πρώτης κυκλοφορίας τον Απρίλιο του έτους 2003.

Διατάσσει τη συντηρητική κατάσχεση των αντιτύπων των ανωτέρω τεσσάρων (4) ταξιδιωτικών οδηγών, τα οποία βρίσκονται στην κατοχή των καθ' ων η αίτηση.

Ορίζει μεσεγγυούχο των αμέσως παραπάνω αντιτύπων των τεσσάρων ταξιδιωτικών οδηγών (των οποίων διατάσσεται η συντηρητική κατάσχεση) το δεύτερο των καθ' ων η αίτηση.

Υποχρεώνει τους καθ' ων να παραλείπουν κάθε ενέργεια στο μέλλον σχετικά με τους παραπάνω ταξιδιωτικούς οδηγούς.

Απειλεί εναντίον των καθ' ων χρηματική ποινή εννιακοσίων (900) Ευρώ και απειλεί κατά των δευτέρου και τρίτου των καθ' ων προσωπική κράτηση δύο μηνών για έκαστη πώληση αντιτύπου οιαδήποτε εκ των τεσσάρων (4) ως άνω ταξιδιωτικών οδηγών.

Επιβάλλει σε βάρος των καθ' ων τη δικαστική δαπάνη του αιτούντος, την οποία ορίζει στο ποσό των διακοσίων (200) Ευρώ.

Κρίθηκε, αποφασίσθηκε και δημοσιεύτηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του στην Αθήνα με απόντες τους διαδίκους και τους πληρεξουσίους τους δικηγόρους στις _____.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΧΟΛΙΟ:

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1, 2 και 4 του Ν 2121/1993, ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα, λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή, μεταξύ των οποίων είναι-ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά (Εφ.Αθ. 7909/2002 ΔΕΕ 2003/298)- και τα γραπτά ή προφορικά κείμενα, οι φωτογραφίες, οι εικονογραφήσεις και υπό προϋποθέσεις και οι χάρτες. Κομβικής σημασίας προϋπόθεση για την υπαγωγή στην προσδιορίζουσα την έννοια του έργου

διάταξη, είναι να πληροίται ο όρος της «πρωτοτυπίας». Σύμφωνα δε με την επικρατούσα στη νομολογία, θεωρία της στατιστικής μοναδικότητας (καθώς η έννοια της πρωτοτυπίας δεν προσδιορίζεται ειδικά από τον νόμο) η πρωτοτυπία συνίσταται στην κρίση '...ότι κάτω από παρόμοιες συνθήκες και με τους ίδιους στόχους, κανένας άλλος δημιουργός, κατά λογική πιθανολόγηση, δεν θα ήταν σε θέση να δημιουργήσει έργο όμοιο, ή ότι (το αξιολογούμενο για την πρωτοτυπία του έργου) παρουσιάζει μια ατομική ιδιομορφία ή ένα ελάχιστο όριο «δημιουργικού ύψους», έτσι ώστε να ξεχωρίζει και να διαφοροποιείται από τα έργα της καθημερινότητας ή από άλλα παρεμφερή γνωστά έργα' (ορ. ΕφΑθ 8138/2000 ΔΕΕ 2001/60, ΑΠ 257/1995 ΝοΒ43, 893, ΑΠ 113/1989 ΝοΒ 1989). Κατ' επέκταση, κάποιος υπό την ιδιότητά ως πνευματικού δημιουργού έργου, που εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο και τις διατάξεις του Ν 2121/1993, αποκτά τα υπό του εν λόγω νόμου παρεχόμενα δικαιώματα, όπως ιδίως αυτά αποτυπώνονται στη διάταξη του άρθρου 1, Ν 2121/1993, σύμφωνα με την οποία '...οι πνευματικοί δημιουργοί με τη δημιουργία του έργου αποκτούν πάνω σε αυτό πνευματική ιδιοκτησία, που περιλαμβάνει, ως αποκλειστικά και απόλυτα δικαιώματα, το δικαίωμα της εκμετάλλευσης του έργου (περιουσιακό δικαίωμα) και το δικαίωμα της προστασίας του προσωπικού τους δεσμού προς αυτό (ηθικό δικαίωμα)'. (ορ. σχετικά και την ΜΠρΑθ 276/2001 Ασφαλιστικά Μέτρα ΔΕΕ 2001/599). Η απόκτηση του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος, γίνεται κατά τρόπο πρωτογενή και αυτοδίκαιο, χωρίς να απαιτείται η -για τον σκοπό αυτό (απόκτησης)- τήρηση τυπικών διαδικασιών. Η παραβίαση των εν λόγω δικαιωμάτων του πνευματικού δημιουργού, συνεπάγεται τη δυνατότητα προβολής από πλευράς του, των προβλεπομένων από το άρθρο 65 Ν 2121/1993 αξιώσεων, οι οποίες συνίστανται κατά βάση στην (αξίωση για) άρση της προσβολής, στην παράλειψή της στο μέλλον και στην αποκατάσταση της υλικής ζημίας (την οποία αυτός υφίσταται από την προσβολή των δικαιωμάτων του) ή την απόδοση του πλουτισμού του προσβολέα και τη χρηματική ικανοποίηση της ηθικής βλάβης.

Η εκδοτική σύμβαση με βάση ιδίως τα οριζόμενα υπό του άρθρου 14 του Ν. 2121/1993 είναι άτυπη. Δυνατόν να είναι και προφορική.

Η σχολιαζόμενη αντιμετώπισε και το σημαντικό στην πράξη θέμα της ταύτισης στο ίδιο πρόσωπο των ιδιοτήτων του «πνευματικού δημιουργού» αφενός και του «υπαλλήλου» εκδοτικής επιχειρήσεως αφετέρου, κρίνοντας ότι ο αιτών, ο οποίος ήταν εργαζόμενος σε εκδοτική επιχείρηση και παράλληλα με την εργασιακή του απασχόληση, συγκέντρωσε με δική του πρωτοβουλία υλικό, προκειμένου να συγγράψει ένα έργο είναι αποκλειστικός συγγραφέας και πνευματικός δημιουργός του έργου αυτού.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 Ν 2121/1993, αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος των έργων τα οποία δημιουργήθηκαν από μισθωτούς σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας είναι ο δημιουργός τους. Με εξαίρεση την περίπτωση όπου μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου υπάρχει αντίθετη συμφωνία, στον εργοδότη μεταβιβάζονται αυτοδικαίως μόνο εκείνες οι εξουσίες, οι οποίες απορρέουν από το

περιουσιακό δικαίωμα, που θεωρούνται αναγκαίες για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης.

Ο εργαζόμενος σε εκδοτική επιχείρηση, ο οποίος έχει ένα συγκεκριμένο αντικείμενο εργασίας και παράλληλα με αυτήν του την εργασιακή απασχόληση (για την οποία αμείβεται με μισθό) και εξ αφορμής αυτής συγκεντρώνει με δική του πρωτοβουλία πρόσθετο υλικό, προκειμένου να συγγράψει δικά του έργα, θεωρείται πνευματικός δημιουργός των έργων αυτών και απολαμβάνει τα δικαιώματα που ορίζει ο Ν 2121/1993 περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

Το παραπάνω ισχύει και στην περίπτωση που η εργοδότη εκδοτική επιχείρηση έχει συνεισφέρει στην εξωτερική διαμόρφωση των έργων (όπως για παράδειγμα, στοιχειοθεσία, σελιδοποίηση, τυπικές διορθώσεις και λοιπές τεχνικές και οργανωτικές εργασίες), δεν έχει όμως καμία δημιουργική συμμετοχή στη διαμόρφωση τους.

Εξάλλου, όπως και η νομολογία σχετικά ορίζει (ορ. χαρακτηριστικά την ΕφΑθ 8138/2000 ΔΕΕ 2001/60) κι αυτή ακόμη η παροχή κάποιων ιδεών στον πνευματικό δημιουργό, που δύνανται να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης, η οποιαδήποτε βοηθητική εργασία και η όποια οικονομική συμβολή και ενίσχυση δεν είναι αφεαυτές ικανές να καταστήσουν τους παρέχοντες αυτές, συνεργάτες του στην παραγωγή των υπό συζήτηση πνευματικών έργων και συνδικαιούχους του, εκ του νόμου (καθ' οιονδήποτε ποσοστό) στην εκμετάλλευση των σχετικά απορρεόντων περιουσιακών δικαιωμάτων.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 10 Ν 2121/1993, τεκμαίρεται ως δημιουργός των κατά περίπτωση αξιολογούμενων έργων το πρόσωπο του οποίου το όνομα εμφανίζεται πάνω στον υλικό φορέα του έργου κατά τον συνήθη τρόπο. Στην σχολιαζόμενη υπόθεση (όπως προκύπτει από την απόφαση) ο αιτών αναγραφόταν ρητώς και εμφανώς ως αποκλειστικός και μόνος συγγραφέας στο σύνολο των αντιτύπων (υλικοί φορείς του έργου) των επίδικων ταξιδιωτικών οδηγών, ενισχύοντας και με την πλήρωση των υπό του νόμου τιθέμενων προϋποθέσεων, την ιδιότητά του ως αποκλειστικού και μόνου πνευματικού δημιουργού των επίδικων ταξιδιωτικών οδηγών (ορ. αναλυτικά και ΚΟΥΜΑΝΤΟΥ, «Πνευματική Ιδιοκτησία», έκδοση 1995, σελ. 178 κ.ε).

Κωνσταντίνα Γ. Πολυζωγοπούλου

Δικηγόρος